

УТВЪРЖДАВАМ :.....

Николина Маринова

Директор на ДГ „Първи юни”

СТРАТЕГИЯ

ЗА РАЗВИТИЕ

НА

ДЕТСКА ГРАДИНА „ПЪРВИ ЮНИ”

С. БУТАН, ОБЩ. КОЗЛОДУЙ, ОБЛ. ВРАЦА

ЗА ПЕРИОДА 2024г. – 2029г.

На основание чл. 258 ал.1, връзка чл.259, ал. 1, връзка чл.263 ал.1 т.1 и ал.4 от Закона за предучилищното и училищното образование (посл. изм. ДВ бр.1 от 02.02.2023 г.), във връзка с чл. 31, ал. 1 от Наредба № 15 от 22.07.2019 година за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти

ВЪВЕДЕНИЕ

Стратегията за развитието на ДГ „Първи юни” е комплекс от педагогически идеи и управленски и административни действия, чието изпълнение гарантира утвърждаването на детското заведение като модерна, достъпна и качествена обществена институция, съхраняването на добрите традиции и достойнства на ДГ „Първи юни”, очертава бъдещите посоки на действия и резултати чрез търсене на нови потенциални възможности и вътрешни ресурси. Стратегията анализира силните страни и вероятните трудности и проблеми за реализирането ѝ. Затова тя е съвкупност от взаимосвързани мисия, визия, цели, принципи, дейности, определящи нейната структура и съдържание.

Най-важното е ДГ „Първи юни” да отстоява своята значимост, специфичност, важност и неповторимост за развитието на малкия човек - **Детето**. По този начин предучилищният период ще провокира и определя необходимостта от промени и в другите звена на образователната система. Животът на детето в детското заведение трябва да бъде един изпреварващ модел на предстоящия му пълноценен граждански живот.

МИСИЯ

Мисията на ДГ „Първи юни” е:

- да **подкрепя и вярва** в потенциалните възможности на всяко дете;
- да **създава** благоприятна позитивна и разнообразна среда за неговото развитие;
- да **мотивира** учителите да реализират в най-висока степен уменията си;
- да **стимулира и убеждава** родителите и обществеността, че детската градина е значима и необходима среда за пълноценното развитие на детето от предучилищна възраст.

ВИЗИЯ

Място, където детето се чувства подкрепяно, защитено, разбираемо и щастливо.

- **Предпочитана среда** за 2–7-годишните деца, където се гарантира тяхното умствено, емоционално, социално, личностно и здравно-физическо развитие.
- **Център за родители**, търсещи и намиращи подкрепа, съгласие, сътрудничество, педагогическа информация.
- **Средище на хора**, които обичат децата и професиите си, поддържат квалификацията си на съвременен равнище, стремят се към висока професионална реализация и са удовлетворени от работата си.

ЦЕННОСТИ

Главна ценност в ДГ „Първи юни” е Детето и детството!

- Всяка идея за обучение, възпитание, социализация и отглеждане се разглежда през призмата на тази ценност.

РЪКОВОДНИ ПРИНЦИПИ НА СТРАТЕГИЯТА

- 1. Ориентираност към личността** Най-важната задача за нас, е успехът на отделната личност, на отделното дете.
- 2. Равен достъп** - Всяко дете постъпило в детското заведение има право да получи качествено образование, което отговаря на нуждите и способностите му.

3. **Сътрудничество** - Успешната образователна и възпитателна политика се основава на широко участие в сътрудничество с други институции.
4. **Отговорност** - Всички членове на педагогическата колегия и помощно-обслужващия персонал, ангажирани в образователната, възпитателната и обслужващата дейност, осъществявана в ДГ „Първи юни”, носят отговорност за постигане на трайни ефекти с дългосрочно въздействие.
5. **Гъвкавост** - Образователната и възпитателната дейност да е ориентирана към многообразните личностни потребности и да предоставя възможности за свободен избор на децата.
6. **Единство в многообразието** - Обучението, подготовката и възпитанието на децата се осъществяват в рамките на единна културно-образователна среда, която създава гаранции за защита и развитие на отделните култури и традиции в рамките на образователната политика на детското заведение и общо културно-езиково пространство.
7. **Новаторство** - Административното ръководство и педагогическият екип са отворени за възприемане на нови подходи и философии с цел постигане на по-добри резултати в работата им.
8. **Автономност** – ДГ „Първи юни” като част от системата на образованието ползва автономия да провежда собствена политика, работейки за постигането на държавните образователни изисквания.
9. **Отчетност** - Всички участници в образователната и възпитателната дейности отговарят и се отчитат за своите действия с цел осигуряване на ефикасност, ефективност и резултатност.
10. **Ефективност** – Изразява се в динамично управление, реализация и обвързване на ресурсите с постигнати конкретни резултати, оценка на миналия опит и бъдещото въздействие.
11. **Законосъобразност** - Всички цели, приоритети, мерки и конкретни действия да съответстват на законите и нормативните актове.

ПРИОРИТЕТИ

1. Осигуряване на среда, подкрепяща индивидуалното развитие на всяко дете.
2. Присъствие на играта във всеки момент от престоя на децата в детската градина.
3. Повишаване доверието на родителите и превръщането на детската градина в център за подкрепа в името на детето.

ЦЕЛ НА СТРАТЕГИЯТА

Изграждане на иновационна образователна среда за достъп и равен шанс за предучилищно възпитание на всички деца. Качествен и ефективен образователно-възпитателен процес в съвременните социално-икономически условия, изграждащ личности с индивидуалност, с ценности, нагласи и мотиви за достойни граждани на нашето общество.

ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ

1. Повишаване качеството на образованието и създаване на условия за иновативна педагогическа дейност.
2. Оптимизиране условията за квалификационна дейност на педагогическата колегия чрез популяризиране на добри институционални практики, традиции и иновации в областта на преподаването.
3. Оптимизиране на възможностите на образователната институция да се превърне център за образователна, културна и социална дейност като атмосфера, дух и начин на мислене.
4. Утвърждаване на създадената система за обмен на информация и сътрудничество със семейството, приемни училища и институциите, подпомагащи дейностите на детската градина.
5. Утвърждаване на обществения съвет, като орган подпомагащ цялостната работа на детската градина.
5. Обогаляване на материалната база и подпомагане творческата дейност на учители и деца, с възможност за прилагане на иновативни форми и методи на обучение и социализация.

Реализирането на стратегията от предходния период доведе до:

1. Подобряване на качеството на образователния процес;
2. Гъвкавост и вариативност в организацията на образователната и материалната среда.
3. Творческо разгръщане на наличния потенциал на децата и учителите.
4. Решаване на проблемите, чрез позитивна вътрешна комуникация.
5. Положителна промяна в мотивите и нагласите на педагогическия колектив чрез използване на нови педагогически технологии на взаимодействие и приложение на педагогическото майсторство и енергия в реална форма;
6. Участие в програми за квалификация на кадрите. Поощряване ученето през целия живот.
7. Емоционален комфорт и успешна адаптация на децата. Формиране на чувство за приобщеност към социалната среда.
8. Гарантиране на пълноценна готовност на децата за училище и създаване на условия бързата им и успешна интеграция в новата социална „роля” - ученик;
9. Мобилност на мениджърските и управленските функции на директора.
10. Разширяване на взаимно полезните контакти на детската градина с другите социални и обществени фактори.
11. Стимулиране на родителското и гражданско участие в цялостния възпитателно-образователен процес - деца, учители, родители – заедно за ползотворното взаимодействие и постигане целите, поставени в настоящата стратегия.
12. Утвърждаване многоликия образ на работата в предучилищната система.

АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО КЪМ МОМЕНТА

Разпределение на групите и персонала

Група/ деца	Учители на група	Помощник възпитател	Сграда
I ВГ „Пчелица“	Ирена Христова и Паола Миткова	Петя Димчовска	ДГ № 1
II ВГ „Мечо Пух“	Мариела Димитрова и Рая Симеонова	Корнелия Гайдарска	ДГ № 1
III ВГ „Слънца“	Анжела Димитрова и Искра Андреева	Снежана Милева	ДГ -ц
IV ВГ „Лъвчета“	Зорница Младенова и Габриела Берчева	Малина Александрова	ДГ- ц

За учебната 2024 - 2025 г. са приети 139 деца, разпределени както следва:

Възрастова група	Брой групи	Брой деца	Момичета	Момчета
I възрастова група	1	35	19	16
II възрастова група	1	30	15	15
III възрастова група	1	43	21	22
IV възрастова група	1	31	15	16
ОБЩО:	4	139	70	69

Силни страни	Слаби страни	Благоприятни възможности	Заплаха риск
➤ Пълен капацитет групи; ➤ Задължително предучилищно образование на децата от 4 - 7 годишна възраст. ➤ Децата са физически и психически здрави, талантиливи, самоуверени и щастливи; ➤ Приемат се деца с хронични заболявания и СОП; ➤ Децата със СОП се подпомагат от педагогически специалисти ресурсен учител, логопед и психолог; помощник на учителя. ➤ Преместване на децата има само при промяна на местоживеенето на семейството; ➤ Приемственост между детска градина и училище; ➤ Осигурено е здравно обслужване и здравна профилактика в здравен кабинет; ➤ Творчески изяви по всички видове дейности.	Неглижиране на предучилищната подготовка от някои родители.	➤ Позитивното общуване между децата и стимулиране на познавателна активност; ➤ Положителна емоционалност на децата за сметка на напрежението и агресията; ➤ Превенция и създаване на условия за индивидуално развитие и диференцирани грижи.	➤ Преместване на децата при промяна на местоживеенето на семейството;

2. КАДРОВИ РЕСУРСИ

Численост на персонала в детска градина „Първи юни“ е 21 души.

2.1. Педагогически персонал - 9 души

Длъжност	Численост	Образ. степен	I ПКС	II ПКС	III ПКС	IV ПКС	V ПКС	Без ПКС
Директор	1	магистър			1			
Старши учител	1	магистър					1	
Старши учител	1	бакалавър				1		

Старши учител	2	проф. бакалавър				1	1	
Учител	1	магистър						1
Учител	3	бакалавър						3
Общо:	9				1	2	2	4

По възраст:

	до 35 г.	36 – 45 г.	46 – 55 г.	над 55 г.	над 60 г.
Педагогически персонал	1	2	3	2	1

2.2. Непедагогически персонал – 13

Длъжност	Численост	Образ. Степен	Възраст				
			до 35 г.	36–45 г.	46–55 г.	над 55 г.	над 60 г.
Счетоводител	1	Висше			1		
Домакин	1	Средно				1	
Помощник възпитатели	4	Средно			1	2	1
Перач	1	Средно					1
Готвач	1	средно спец.				1	
Пом. готвач	1	средно спец.				1	
Помощник на учителя	1	висше		1	1		
поддръжка	1	средно спец.			1		
Образовател и медиатор	1	средно				1	
Общо:	13						

2.3. Медицински персонал – 1

Длъжност	Численост	Образ. степен	Възраст				
			до 35 г.	36 – 45 г.	46 – 55 г.	над 55 г.	над 60 г.
Мед. специалист Здравен кабинет	1	бакалавър			1		
Общо:	1				1		

- Средната възраст на педагогическия персонал е 42 години.
- Средната възраст на непедагогическия персонал е 45 години.

- Анализът на персонала по възраст трудов стаж носи своята ценна информация и тенденция - повечето от служителите имат трудов стаж между 0 и 39 години, като голяма част от този стаж е в ДГ „Първи юни”. Това е показател, който говори за много добро познаване от хората на особеностите и проблемите, грижите и радостите на работното място.

Силни страни	Слаби страни	Благоприятни възможности	Заплаха риск
➤ Квалифициран педагогически персонал ➤ Дългогодишен професионален опит и трудов стаж, ➤ ПКС; ➤ Няма текучество; ➤ Утвърдена екипност на различни равнища; ➤ Наличие на помощници на учителя и образователен медиатор, полезни в подобряване на взаимодействието с родителите и работата с децата. ➤ Поддържано постоянно високо ниво на квалификационни дейности за развитие на творческите интереси и новаторско отношение на педагогическите кадри; ➤ Създадени условия за лична изява и професионална удовлетвореност; ➤ Работа в екип на различни нива - педагогически и не педагогически персонал; ➤ Участие в курсове за поддържаща квалификация; ➤ Придобиване на ПКС ➤ Дългогодишна съвместна работа на педагогическите специалисти; ➤ Осигурена здравна профилактика и мониторинг на работното място; ➤ Много добра вътрешно-методическа дейност; ➤ Работа по проекти; ➤ Навлизане на млади специалисти ➤ Четири доплащания през годината- 3 пъти ДТВ и 1	➤ Липсва популяризиране в специализирания печат на педагогически опит; ➤ Слаба реклама на постиженията и работата на детската градина; ➤ Слаби публични изяви за популяризиране на педагогически практики;	➤ Умения и възможност за използване на интерактивни методи в педагогическата практика; ➤ Внедряване на собствен педагогически опит и знания в практиката на детската градина; ➤ Придобиване на умения и знания чрез различни форми на вътрешна квалификация и външна квалификация; ➤ Тенденцията за в бъдеще всички педагогически специалисти да придобият и повишат ПКС ; ➤ Обмяна на педагогически опит и практики; ➤ Вътрешна конкуренция в педагогическите практики и публични изяви; ➤ Поддържаща квалификацията на педагог. екип с цел повишаване и	

ДМС в края на годината.		на качеството на работа като цяло. ➤ Средства за квалификация на педагог. персонал /1,2% от ФРЗ / ➤ Националната програма за “Диференцирано заплащане” ➤ Кариерно развитие;	
-------------------------	--	--	--

3. ПРОЦЕС НА ПРЕДУЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ

Процесът на предучилищното образование е подчинен на ЗПУО и Наредба № 5 на МОН.

3.1. Детската градина прилага:

Иновативна програмна система като част от Стратегията за развитието на детската градина, която извършва задължително предучилищно образование и съответства на изискванията на държавния образователен стандарт за предучилищно образование; Детска градина „Първи юни” работи по Jump Math- иновативна система за обучение по математика, посветена на развитие на потенциала на всяко дете. В ситуациите по математика се играе и учи с радост и разбиране. Системата развива самостоятелни, мислещи и кооперативни личности. Изгражда увереност, инициативност и нагласа за развитие у всяко дете.

Всяка ситуация има следната структура:

- * преговор за връзка с предишен материал, тъй като във всяка ситуация са дефинирани началните знания, които са необходими, за да могат децата успешно да усвоят новите знания;
 - * въвеждане на ново знание;
 - * задачи за усвояване на новата стъпка от учебния материал;
 - * комбиниране на индивидуална и групово работа;
 - * интеграция на въвеждане на нови знания от учителя и активното участие на децата;
 - * проверка на разбирането на материала от децата.
- **Учебни помагала и познавателни книжки, одобрени от Министерството на образованието и науката по избор на учителите** и решение на педагогическия съвет с одобрението на Обществения съвет.
 - Учителите прилагат творчески програмните задачи, образователното съдържание и материалите за онагледяване и самостоятелна работа на децата за придобиване на знания, умения и отношения у децата.
 - **Организацията на учебния ден** е съобразена с възрастовите особености на децата от различните групи. Той е така организиран, че предвижда време за обучение на децата, игра, хранене, следобеден сън, допълнителни педагогически услуги, приемане и издаване.

3.2. Проследяването на постиженията на детето се осъществява от учителите на съответната група в началото и в края на учебното време по образователните направления.

- Постиженията на детето се отразяват в детско портфолио. В 14-дневен срок преди края на учебното време учителят на съответната ВГ установява готовността на детето за училище. Тя отчита физическото, познавателното, езиковото, социалното и емоционалното му развитие.
- Детската градина издава удостоверение за задължително предучилищно образование за децата от подготовителните възрастови групи в края на предучилищното образование. Удостоверението за задължително предучилищно образование се издава в срок до 3 юни на съответната учебна година.
- **Културната програма** на детската градина е наситена с разнообразни форми и мероприятия:

3.3. Празници и тържества:

- **Общи** – откриване на учебната година – 15 септември; Ден на християнското семейство; Коледа; 17.02. Ден на Левски; 3 март; Благовещение; Посрещане на Пролетта, Пролетни празници – Лазаровден, Цветница, Великден, Изпращане на децата от Четвърта група за училище, 1-ви юни, Фолклорен фестивал „Пей и танцувай за Бутан“, фолклорен фестивал на община Козлодуй.
- **Групови** – за Коледа; за Пролетта; Изпращане на децата от IV група за училище
- **Тържества, концерти и открити визити** по всяка допълнителна педагогическа дейност и по проекти.

Силни страни	Слаби страни	Благоприятни възможности	Заплаха риск
➤ Холистичен подход /цялостно развитие на детето/ в образ. процес; ➤ Уеща образователна среда, осигуряваща активно участие на децата; ➤ Активна позиция на детето в процеса на общуването на всички нива; ➤ Стимулиране на креативното мислене и въображение у децата-дизайн мислене; ➤ Усвояване на общочовешките ценности и национални традиции чрез празниците и тържествата в ДГ ➤ Спортване и провеждане на физическо възпитание и активна двигателна активност; ➤ Превенция и ранно откриване на обучителни трудности – скрининг тест на 3 год.; ➤ Обща и допълнителна подкрепа от педагогически специалисти; ➤ Допълнителни ситуации по	➤ Слабо включване на родителите в дейностите	➤ Да се обучават; ➤ Да се социализират; ➤ За отглеждане; ➤ За развитие на талантите и способностите; ➤ Обхват на всички деца от населеното място и от с. Крива бара.	Емигриране на семействата

БЕЛ и Математика. ➤ Работа по проекти с деца и родители.			
---	--	--	--

РЕСУРСИ ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА СТРАТЕГИЯТА

<u>ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ</u> Налични – учители, педагогически специалисти, администрация, помощник – възпитатели. медицински специалисти и служители. Възможни – родители, Обществен съвет, студенти, които са на практика при нас, собствен труд на служителите в организирани трудови дни и т. н	<u>МАТЕРИАЛНИ РЕСУРСИ</u> Налични – сграден фонд, просторно дворно пространство и площадки за всяка възрастова група, кътове по интереси и др. Възможни – Библиотека за децата във всяка група; лаптопи за всяка група; много дидактични материали и мултимедии за III и IV възрастови групи.
<u>НЕМАТЕРИАЛНИ РЕСУРСИ</u> Налични – добро име, добър имидж на ДГ, контакти с НПО, взаимодействие с институциите. Възможни – взаимни посещения на колеги от страната и посещения в чужбина за обмяна на добър опит.	<u>ФИНАНСОВИ РЕСУРСИ</u> Налични – делегиран бюджет Възможни – дарения, участие в проекти с външно финансиране, реализиране на благотворителни кампании

4. МАТЕРИАЛНА БАЗА

4.1. Сграден фонд: разгъната застроена площ на ДГ- ц е 494 м², а на ДГ № 1 е 280м² 4000 м²:

- Двете сгради са на един етаж, които включват 4 групи - 4 групи с отделни спални и занимални:

- занимални – 4
- спални - 4
- Кабинет на директор- в ДГ-ц
- Кабинет на счетоводител/ учители - в ДГ-ц
- Кабинет на домакин- в ДГ № 1
- Здравен кабинет- в ДГ-ц
- Кухненски блок- в ДГ № 1
- Пералня, сушилня- в ДГ № 1
- Склад – в ДГ № 1

4.2. Двор: площ в ДГ № 1- 5000 м² и в ДГ- център -1000м²

- 4 броя площадки за всяка група.
- Спортни уреди и пособия
- Пейки за деца и родители;
- Насаждения - дървета, храсти, цветя, разнообразна растителност;
- алпинеум

4.3. Информационна среда:

- Електронна поща;
- Сайт;
- Фейсбук страница на ДГ и на групите
- Библиотека;
- кабелна телевизия, аудио и видео техника,
- интерактивни дъски – 2 бр. с проектори и лаптопи за всяка група,
- интернет на територията на цялата градина; мултимедии-2бр.
- 24 часово видеонаблюдение;
- 24 часов СОТ;
- пълно материално-дидактическо оборудване - учебни пособия и материали;
- жизнено пространство в сградата

Силни страни	Слаби страни	Благоприятни възможности	Заплаха риск
➤ Обновен сграден фонд; ➤ Изцяло подменени мебели; ➤ Напълно ново и съвременно технологично обзавеждане на кухня и пералня; ➤ Ежегодни заявки за ремонт и обзавеждане на групите; ➤ Обособени помещения за всяка възрастова група - съвременен интериор и различно цветово изграждане, ново обзавеждане; нова леглова база с матраци във всички групи, нови килими и пътеки ➤ Нови разливни, тоалетни и гардеробни ➤ Двор с площ 5000 кв. м. и отделни площадки за всяка възрастова група; ➤ Нови гардероби за децата и нови гардероби за съхраняване на сценични костюми и декори; ➤ Екологична среда ➤ Богата образователна среда; ➤ Сценични костюми; ➤ Реквизити, ➤ Декори ➤ Визуална комуникация ➤ Интериор	Сградата е стара и има предпоставки за непредвидени ремонти дейности, от сериозно подновяване се нуждаят детските площадки, пътеките, портите и оградите на двете сгради. От сериозен ремонт се нуждае и помещението на кухнята.	➤ Допълнителни средства за финансиране, ➤ Кандидатстване по национални и европейски програми и фондове; ➤ Добра бюджетна осигуреност. ➤ Пълноценен образователен процес в специализирана среда.	Аварии

5. ФИНАНСИРАНЕ

- Детската градина е в системата на делегиран бюджет със статут на третостепенен разпоредител с бюджетни кредити като общинска детска градина;
- Финансирането на детското заведение е изцяло "Държавни дейности".
- До този момент детската градина не е имала преразход на бюджетните средства.
- Заплатите на непедagogическия персонала надвишават нормативно определените
- **Средна брутна заплата:**
 1. **На педагогическия персонал е** 1298 лв./2019 г./ - 1312 лв./ 2020 г./- 1556лв. / 2021г./, в края на 2021г. – 1330лв., в края на 2022г -1870лв., в края на 2023г. - 2 213лв., в края на 2024 - 2 307лв.
 - 2.
 3. **На непедagogическия персонал е** 655 лв./2019 г./ - 818 лв./ 2020 г./-942лв./2021г./, в края на 2022г. – 1159лв, в края на 2023г. – 1 299лв., в края на 2024г.- 1 410лв.
- Персоналът получава допълнително трудово възнаграждение по КТД, национални програми за постигнати резултати от положения труд, икономии, кариерно развитие и др.
- Използват се и други възможности за финансиране от проекти, дарения и спонсорство.

Силни страни	Слаби страни	Благоприятни възможности	Заплаха риск
➤ Делегиран бюджет, управляван по приоритети; ➤ Няма просрочени задължения ; ➤ преходен остатък само от проекти ➤ Действаща с-ма за финансово управление и контрол ➤ Вътрешни правила за финансово управление и контрол; ➤ Вътрешни правила за работна заплата; ➤ Система за двоен подпис; ➤ Функционираща комисия по отчет и контрол на даренията; ➤ Осигурени средства за заместници на титулярите;	➤ Недостатъчен ЕРС на дете и гарантирани средства за развитие на ДГ.	➤ Включване в проекти и програми за финансиране;	➤ Сградата е стара, налагат се скъпи строително-ремонтни дейности.

6. ВЪНШНИ ФАКТОРИ

- Семейна среда - родителите на децата;
- Взаимодействие с родителите / Програмна система/
- Връзки с неправителствени организации – „Нов път“
- Обществен съвет;
- Взаимодействие с всички държавни и общински институции с контролни функции - МОН, РУО Враца, Община Козлодуй, ТСА ;
- РЦПППО;
- РЗИ
- РД „ПБЗН“
- РД на МВР

Силни страни	Слаби страни	Благоприятни възможности	Заплаха риск
➤ Активно взаимодействие на ДГ с Училище, Кметство, Читалище ➤ Утвърдени механизми за взаимодействие между детската градина и родителите; ➤ Консултиране на родители с предварително съгласуване по график ➤ климат и на Институционална политика за изграждане на позитивен организационен подходяща психологическа и педагогическа среда за децата; ➤ Въвеждане на система за поощрения на децата; ➤ Демократичен стил на управление; ➤ Утвърден здрав микроклимат, взаимно уважение, новаторство, ➤ Персоналът е мотивиран и вдъхновен за по-нови идеи и реализация на модерни практики; ➤ Богата и съвременна, модерна образователна и културна среда, екологична среда, здравословна среда; ➤ Богати материални условия за развитие на творчество, талантите и интересите на децата; ➤ Традиции в ежегодно организиране и провеждане на детски отход и туризъм през всички сезони с активно участие на децата от 3-6 год. възраст и техните учители; ➤ Висок имидж на детската градина пред институциите и сред обществеността; ➤ Детската градина е модел за иновативен стил на управление и институционализирано гражданско-родителско	Срив в семейното възпитание - слабо положително отношение към образованието у родителите и предаването му на децата.	➤ Обмен на информация; ➤ Взаимодействие за бързо решаване на проблеми; ➤ Консултиране; ➤ Удовлетворяване потребностите на всички взаимодействащи страни; ➤ Поддържане на информационни табла във всяка група – „Информация за родителите“, „Съобщения“, „Здравеопазване“, „Възпитание, образование, социализация“, „Училище за родителите“, „Детско творчество“; ➤ Наличие на активен фейсбук на детската градина с актуална информация за дейността на градината; ➤ Обогатяване на отношения на сътрудничество, взаимопомощ и информираност на родителите чрез нетрадиционна форма - „Училище за родители“; ➤ Участие на родители в срещи с педагогическия и медицинския персонал, ➤ ”Библиотека за родители“;	Отрицателното въздействие на демографските процеси върху образованието

участие; ➤ Педагогическите специалисти, децата и детската градина са носители на множество награди; ➤ Родителите дават високи оценки и уважение на учителите и детската градина; ➤ Участия в конкурси от национален формат и общински мероприятия; ➤ Контакти с НПО; ➤ Установени традиции в приемствеността с училището в селото; ➤ Създадени са ползотворни връзки с обществени организации и институции. ➤ Традиции и организационна култура.		➤ Създадена система за обмен на информация и взаимодействие със семейството, и училището; ➤ Организиране и провеждане на външна изява на деца и учители. ➤ Системно повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти; ➤ Пълноценно използване на материалната база за целите на образователния процес. ➤ Ресурсно осигуряване на образователния процес с необходимите педагогически специалисти; ➤ Финансово обогатяване на детската градина чрез собствени дейности и други източници извън делегирания бюджет ➤ Ценностна система и политики на организацията за развитие на детската градина. ➤ Анкетирание и системно проучване на мнения и предложения на всички участници в образователния процес	
---	--	---	--

МЕРКИ ЗА ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО В ДЕТСКА ГРАДИНА „ПЪРВИ ЮНИ“

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ:

Качеството на предучилищното и училищното образование е едно от най- сложните за дефиниране понятия, поради неговия широк обществен резонанс. Постигането на високо качество в образованието не е незабавен резултат, а процес ориентиран към непрекъснато усъвършенстване и развитие.

Повишаване и поддържане на качеството в институцията е възможно само чрез прилагане на системен подход към процеса, като основа на вземане на управленски решения, планиране на стратегическите насоки за развитие на институцията и изпълнение на произтичащите от тях конкретни дейности.

Дейности, които са свързани с повишаване качеството на образованието в ДГ „Първи юни“-с. Бутан намират своята конкретика в образователния процес и в управление на ДГ

Развитие на ДГ „Първи юни“ се реализира в приоритетни направления с конкретни действия.

II. ЦЕЛИ:

1. Усъвършенстване качеството на предоставянето предучилищно образование в ДГ „Първи юни“- Бутан
2. Осигуряване на система за ефективна квалификация на кадрите – учене през целия живот.
3. Утвърждаване на ДГ като културно средище чрез развиване на допълнителни дейности, работа по проекти и внедряване на иновации.
4. Е-политика и нови ИКТ.
5. Осигуряване на стабилност, ред и защита на децата и персонала в ДГ чрез развитие и подобрения във вътрешната и външна среда.
6. Приобщаване на родители, НПО и структури на държавната и общинска власт в реализиране на целите на ДГ.

III. МЕРКИ

За постигането им ДГ „Първи юни“ определя мерки за повишаване качеството на образованието за учебната 2023/ 2024г.

1. Усъвършенстване качеството на предоставянето предучилищно образование в ДГ „Първи юни“- Бутан

- 1.1. Използване на съвременни интерактивни методи, форми и подходи за планиране, организиране и провеждане на педагогическото взаимодействие:

- Автодидактични игри, интерактивни методи, роботизирани играчки, електронни образователни платформи и други ресурси..
- 1.1 Ефективна комуникация между педагогическите специалисти за популяризиране успехите на ДГ:
 - чрез сайта на ДГ
 - участие в конференции, изложби, събития и други обществени прояви.
- 1.2 Диференциране на задачите в планирането на образователния процес в зависимост от индивидуалното развитие на всяко дете:
 - Прилагане на подходи и образователни модели, свързани с повишаване успеваемостта на децата в обучението- Джъмп Мат
 - Въвеждане в професията чрез наставничество и разработване на система за наставничество.
- 1.3 Приобщаване на родители, сдружения и дружества с НПО.
 - Проект по НП за дейности с родителите
 - Вътрешен проект за съвместна работа с училището.
- 1.4 Създаване и въвеждане на иновативни модели за организация на учебно-възпитателния процес
- 1.5 Включване на ДГ за средишна и иновативна ДГ според изискванията на МОН и реализиране на иновациите.

2. Осигуряване на система за ефективна квалификация на кадрите – учене през целия живот.

2.1 Усъвършенстване на системата за квалификация на педагогическите и непедагогически специалисти:

- Участие в структуриран курс
- Участие в тематичен краткосрочен курс
- Участие в изнесено обучение
- Обмяна на опит
- Участие в обучение за придобиване на ПКС

2.2. Осигуряване на възможности за повишаване на квалификацията на непедагогическите специалисти

2.3. Прилагане на система за стимули за повишаване на мотивацията на педагогическите кадри

2.4. Работа с електронни документи от задължителната училищна документация / електронен дневник/

3. Утвърждаване на ДГ като център за научно и културно средище чрез развиване на допълнителни дейности, работа по проекти и внедряване на иновации.

- 3.1 Разработване на ежегодна програма за допълнителни дейности;
- 3.2 Осигуряване на участие в детски конкурси от регионален и национален мащаб;
- 3.3 Включване в спортни, културни и обществено значими мероприятия;
- 3.4 Съвместна работа с НПО и клубове по интереси в допълнителни образователни услуги и проекти;
- 3.5 Изпълнение на ежегодна програма за организиране на екскурзии и детски отдиш;
- 3.6. Удовлетворяване на образователните потребности на даровити деца
 - Откриване на талантиливи деца
 - Изграждане на подходяща среда за насърчаване развиването на потенциала на даровити деца
 - Създаване на условия за изява в ДГ и извън нея
 - Мотивиране и покрепа на даровити деца за участие в различни изяви – конкурси, концерти и др.

3.7. Утвърждаване на ДГ като обучаваща организация на студенти по ПП

- Проект „Студентски практики“

4. Е-политика и нови ИКТ

4.1 Активно и безопасно използване на Интернет в полза на обучението, възпитанието и социализацията на децата

4.2 Използване на социалните мрежи за целите на обучението и личностното развитие на децата, както и за популяризиране на дейността на ДГ.

4.3. Осигуряване на ефективна ИКТ среда за съхраняване и използване на електронно съдържание

4.4 Текущо поддържане и обновяване на сайта на ДГ.

4.5 Създаване и поддържане на учителско дигитално портфолио.

4.6 Използване на електронни канали за комуникация с педагогическия персонал.

4.7 Използване на ИКТ в управлението на ДГ с цел повишаване ефективността на контрола.

- ИСУН

- Електронни платформи по НП

4.8. Осигуряване на педагогическа подкрепа за обучение от разстояние в електронна среда в случаи на епидемии, както и за деца, които попадат в рискови категории и не могат да посещават ДГ поради здравословни причини или са със СОП

5. Осигуряване на стабилност, ред и защита на децата и персонала в ДГ чрез развитие и подобрения във вътрешната и външна среда

5.1 Организиране и провеждане на медицински и здравен мониторинг на персонала

- Сключване на договор за профилактични прегледи на персонала

5.2 Дежурство в ДГ и разширяване системата на видеонаблюдение

5.3 Изграждане на площадка по БДП в двора на ДГ № 1

5.4 Залесяване и разделяне с ниски храсти дворното пространство за всяка група в ДГ 1

5.5 Презареждане и осигуряване на съоръженията за противопожарна охрана и гражданска защита

5.6 Практическа подготовка и обучение за действия при бедствени ситуации, авария, терористичен акт.

5.7 Възпитаване на устойчиви навици за здравословен начин на живот в детска възраст.

5.8 Обогащане на игровата и дидактична база в ДГ.

5.9 Предоставяне на учителите модерна техника за осъществяване на интерактивно обучение.

5.10 Създаване на условия и организиране на „антистрес“ дейности:

- Тийм билдинг с персонала;
- Организиране на поход;
- Посещение на театрални постановки и концерти;
- Организиране на изнесено обучение;
- Разработване на Антистрес програма на работното място.
- В почивките на персонала „На разходка с Лесли“.

5.11. Повишаване мотивацията на учителите може да бъде постигнато чрез морални и материални стимули, и оказване на подкрепа при изпитване на трудности.

- Увеличаване на индивидуални трудови възнаграждения на работещите в рамките на утвърдените средства в делегирания бюджет.
- Формиране на система от морални стимули.
- Наличие на Етичен кодекс.

6. Приобщаване на родители, НПО и структури на държавната и общинска власт в реализиране на целите на ДГ.

- 6.1 Повишаване на уменията за работа с родителите чрез обучение и използването на интернет- базирани приложения и други начини за комуникация с тях.
- 6.2 Планиране и организиране на събития с пряко участие на родители, представители на стопанския и нестопански сектор, както и с общинските и държавните власти.
- 6.3 Създаване, реализиране и споделяне на добри практики на педагогическите специалисти с децата и техните родители.
- 6.4 Прилагане на подходящи форми за взаимодействие с родителите, насочени към осъзнаване и осъществяване на техните отговорности за възпитанието, развитието, образованието и отглеждането на децата, както и за сътрудничество с ДГ (обучения, семинари, кръгли маси и др)
- 6.5 Организиране на общи дейности по интереси, честване на празници, благотворителни акции и други събития за създаване на положително отношение към образованието
- 6.6 Консултиране на родителите за възможностите и формите за допълнителна работа с децата, както и за възможностите за оказване на педагогическа и психологическа подкрепа от специалист, когато това се налага.
- 6.7 Приобщаване и включване в инициативи на външни партньорски организации за повишаване на качеството и развитие на личността на детето.
- 6.8 Ръководството и актива на ДГ създават отношения на подкрепа и сътрудничество с Обществен съвет, Училище, Община, РУО, НПО, дарители и други културни и обществени организации.

IV. ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗМЕРВАНЕ НА ИЗМЕРВАНЕ НА ПОСТИГНАТОТО КАЧЕСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕ В ДГ „ПЪРВИ ЮНИ“

За изпълнението на посочените мерки са заложили и следните показатели.

- 1. Механизъм за вътрешен мониторинг и контрол на качеството
 - Вътрешен – констатации, изводи и препоръки на директора за повишаване качеството на образование.
 - Външен – оценки и препоръки от РУО и МОН
- 2. Постигнати резултати на децата
 - Контрол на детското развитие, умения и отношения на децата/ входно и изходящо ниво/
- 3. Поведение и дисциплина
 - Брой на допуснати отсъствия
 - Агресия между децата
- 4. Други
 - Брой учители повишили квалификацията си
 - Материална база
 - Реализирани проекти
 - Съвместни дейности с родителите

V. ПАТРИОТИЧНО ВЪЗПИТАНИЕ, ФОРМИРАНЕ НА НАЦИОНАЛНО САМОСЪЗНАНИЕ И ОБЩОЧОВЕШКИ ЦЕННОСТИ НА ДЕЦАТА

Задачата на учителите и родителите е възможно най-рано събуждане в децата на любов към родната земя, от първите стъпки да формират у тях черти на характера, които ще им помогнат да станат граждани на обществото. Патриотизмът е любов към родината, преданост към нея, отговорност и гордост за нея, желанието да се работи за нейното добро, да се защитава и увеличава богатството ѝ, а това започва да се формира още през предучилищна възраст.

Голямо внимание учителите и родителите трябва да насочат към съдържанието на заниманията на децата. Предучилищният период се характеризира с най-голяма способност за учене и податливост на педагогически влияния, сила и дълбочина на впечатленията. Ето защо всичко, което се учи през този период - знания, умения, навици, начини на поведение,

формиращи се черти на характера - се оказват особено силни и са в пълния смисъл на думата основа за по-нататъшното развитие на детето.

Детската градина има сериозни отговорности и по отношение възпитанието на подрастващото поколение, по отношение на формирането на ценности, нагласи, отношения, мотиви, стоящи в основата на съответни поведенчески актове.

Днес патриотичното възпитание се осъществява трудно. Цяло поколение израства

без духовни и патриотични ценности. Все повече българският език, използван в общественото пространство, е изпълнен с чуждици. Належащо е фокусът да се насочи към патриотичното възпитание, чрез което да се формират базови компетентности, върху които децата още от най-ранна възраст, прекривайки училищния праг, да изградят:

- национална гордост, обич към традициите, към миналото и към постиженията на българския народ
- уважение към държавните символи;
- модел за поведение, насочен към уважение и толерантност, към личностно израстване и утвърждаване като достойни хора и участници в обществото;
- задълбочено познаване на историята и културата на родното място и стремеж към съхраняването им.

Когато учебното съдържание е поднесено на децата по един необикновен начин, с емоционален заряд и настроение, заученото се възприема по-лесно и дълго се помни. Организирането и провеждането на празници и тържества е много вълнуващо и незабравимо събитие в живота на децата, което им влияе емоционално. С огромно желание и трепет те преживяват участията си в тържества и празници. Появата им пред публика ги поставя пред нова позиция пред обществото. Изразявайки себе си, те се чувстват значими, важни, в центъра на събитията.

1. ЦЕЛИ НА ПАТРИОТИЧНОТО ВЪЗПИТАНИЕ:

- Възпитаване на любов у децата към тяхното семейство, дом, детска градина, роден град, към България и вяност към родовите корени и традиции чрез: театралното изкуство, чествания, срещи с културни дейци, музейни работници, фолклорни ансамбли, видни общественици, посещения на исторически паметници и местности, изучаване на литературни произведения с патриотична тематика;
- Съхраняване на изконно присъщите в града на местни традиции и традиционните за българина нравствени добродетели.
- Развитие на интереса към българските народно творчество и занаяти;
- Развитие на чувство за гордост от постиженията на българския народ и родната страна;
- Формиране на светоглед, жизнена позиция, гражданско поведение, гражданска съвест и отговорност
- Формирането на толерантност, чувство за уважение към другите народи, към техните традиции.
- Формиране на внимателно отношение към природата и всичко живо.

2. ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕТО НА ПОСТАВЕНИТЕ ЦЕЛИ, КОНКРЕТИЗИРАХМЕ

СЛЕДНИТЕ ЗАДАЧИ:

- 2.1. Развитие на детските художествено-артистични заложби в различните видове изкуство – танцувални, певчески, артистични.
- 2.2. Приобщаване към отбелязване на обществено значими дати, събития и български народни празници.

Изграждане на умения за работа в екип.

- 2.3. Формиране на умения за самокритичност, организация, самооценка и контрол.
- 2.4. Използване на нетрадиционни форми на обучение, разчупване на стереотипа и внасяне емоционален заряд и удовлетворение.

3. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- ✓ Изграждане на уважение, обич и отговорност към семейството, към родния град и родината;
- ✓ Гордост с националните постижения, привързаност към родната земя, език, традиции и стремеж към тяхното съхранение и предаване на следващите поколения, споделяне на наученото и придобитите умения под различни форми;
- ✓ Формиран устойчив интерес към историческото минало. Познаване историята на родния град и родината, културното и историческото им наследство, личностите, допринесли завъзхода им;
- ✓ Толерантно отношение към всички членове на българското общество; внасяне на емоционален заряд и удовлетворение на възпитаниците ни, емоционално обвързване с града и неговия дух.

VI. ОСИГУРЯВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА ФИЗИЧЕСКА АКТИВНОСТ И УЧАСТИЕ В СПОРТНИ ДЕЙНОСТИ

Физическата активност обикновено се определя като „всяко движение на тялото, свързано със съкращаване на мускулите, което увеличава разхода на енергия над нивото при покой“. Физическата активност, здравето и качеството на живот са тясно свързани.

Деца участват в различни видове физическа активност, като играят игри и участват в различни спортове. При все това техните ежедневни навици се промениха поради новите модели на отдиш (телевизия, интернет, видеоигри) и тази промяна съвпадна с нарастването на дяла на случаите на наднормено тегло и затлъстяване у деца. В резултат от това има сериозни опасения, че през последните години физическата активност сред децата е била заменена от дейности, които в по-голяма степен са свързани със заседяване.

Деца следва да участват в умерено до силно интензивна физическа дейност в продължение на 60 минути или повече всеки ден, във форми, които са подходящи за развитието и включват разнообразни дейности на части от поне 10 минути. В ранните възрастови групи следва да се набляга на развитието на двигателните умения. Следва да се обръща внимание на специфични видове дейност в зависимост от възрастовата група: аеробика, баланс, гъвкавост, двигателно развитие. Това може да е особено вярно при малките деца, за които самостоятелните, неорганизираните „игри“ са изключително важен компонент от физическата активност, която стимулира положително добро физическо и психическо състояние. Физическото възпитание в детската градина ефективно увеличава нивото на физическа активност и подобрява физическата форма. При все това за постигане на сериозни промени в здравословното състояние е необходим един час физическа дейност дневно, организиран като игра в двора на детската градина или в педагогическите ситуации по физическо възпитание. Дейности, които включват физическо възпитание само два или три пъти седмично, водят само до незначителни подобрения в здравословното състояние. Повишен обем на физическа активност може да се постигне чрез увеличено учебно или извънучебно време в детската градина и не следва да е в ущърб на други образователни направления от програмната система.

Учителите в детската градина са едни от основните фактори за физическа активност на децата. Поради това следва да се положат всички усилия, така че детската градина да осигурява ежедневно физически дейности във всички възрастови групи.

Дворното пространство в детската градина следва да бъде приспособено към всички деца, като се обмисли по-специално подходящо оборудване за момичета, за да се насърчи тяхното участие в спорт и дейности за отдих.

1. ЦЕЛИ

- Закаляване и укрепване на здравето на децата, формиране на основите на здравословен начин на живот;
- Създаване оптимални условия за всяко дете в процеса на овладяване на двигателния опит и участие в заниманията с физически упражнения и игри;
- Създаване на траен интерес към физическата култура, спорта и спортно-подготвителните игри и упражнения на децата от предучилищна възраст;
- Формиране на качества за екипност и борбен дух, изграждане на мотивация и увереност в собствените възможности на детето;
- Развиване на ценни личностни, социално значими качества: смелост, инициативност, находчивост, самообладание, самостоятелност, самоувереност, адаптивност, самооценка;
- Рационално използване на наличната база и своевременното ѝ обогатяване и подобряване с физически уреди и пособия.

2. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

- ✓ Организиране на правилен и гъвкав дневен режим, като едно от най-важните условия за отглеждане на здрави, щастливи и весели деца;
- ✓ Организиране и участие на децата в различни спортни дейности - спортен празник, състезания, турнири;
- ✓ 100 процентно участие на децата в спортни изяви и мероприятия.
- ✓ Участия в игри, свързани с различни видове спорт – футбол, баскетбол, федербал;
- ✓ Приобщаване на родителите към дейността на детската градина, насочена към създаването на траен интерес към физическото възпитание и спорта;
- ✓ Екскурзии, излети, разходки сред природата, ски-училища с цел – укрепване здравето и живота на децата.

VII. ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

1. СЪЩНОСТ

- ❖ Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.
- ❖ Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.
- ❖ Екологично образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.
- ❖ Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

2. НАСОКИ

Формиране на умения у децата:

- ❖ Да познават институциите и ценностите на демокрацията;
- ❖ Да се формират личности с позиция и способност да защитават своите права чрез различни дейности;
- ❖ Да изразяват гражданската си позиция;
- ❖ Да вземат решения за своето развитие;
- ❖ Да носят отговорност за решенията си.

3. РЕАЛИЗИРАНЕ

- ❖ чрез учебното съдържание;
- ❖ чрез допълнителни занимания;
- ❖ чрез проекти и мултимедийни презентации, разработени от учителите.

4. АКЦЕНТИ

- ❖ здравно образование;
- ❖ превенция на зависимостите;
- ❖ екологично образование и възпитание;
- ❖ патриотично възпитание;
- ❖ превенция на насилието;
- ❖ справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;
- ❖ защита при бедствия и аварии;
- ❖ превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха;
- ❖ безопасност на движението по пътищата.

5. ЦЕЛ

Усвояване на социални знания и умения за отстояване на правата, изпълняване на задълженията и поемане на отговорности като членове на обществото.

6. ЗАДАЧИ

- ❖ Изграждане на култура на поведение в детската общност и готовност за участие в общоградинския живот.
- ❖ Изграждане на здравна и екологична култура.
- ❖ Изграждане на национално самочувствие и отговорност у децата, възпитание на инициативност и подготовка за пълноценен живот.
- ❖ Противодействие на агресивността и насилието.
- ❖ Да се научат децата да живеят с другите и да уважават разнообразието. Да се научат да бъдат себе си.
- ❖ Да се научат да действат и да умеят да създават.

**МЕХАНИЗЪМ ЗА СЪВМЕСТНА РАБОТА С ИНСТИТУЦИИТЕ ПО
ОБХВАЩАНЕ И ВКЛЮЧВАНЕ В СИСТЕМАТА НА
ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ НА ДЕЦА В ЗАДЪЛЖИТЕЛНА
ПРЕДУЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ**

Дейностите по Механизма за обхващане и включване в системата на предучилищното образование на деца в задължителна предучилищна възраст е належащо да бъдат насочени към осигуряване непрекъснатост на дейността на екипите за обхват, като взаимодействието между институциите е съобразно ситуацията и усилията се съсредоточат преди всичко на ниво образователна институция за своевременно установяване на статуса на всяко дете, както и прилагане на целенасочени мерки за недопускане на изолирането му от образователния процес.

Във фокуса на работата на екипа за обхват във всяка образователна институция следва да бъдат необхванатите деца в риск от отпадане, особено 4-5-, 6- и 7- годишните, както и върнатите в образователната система, за да не се допусне повторното им отпадане поради прекъсване процеса на образователната им интеграция. Необходимо е набелязване и прилагане на целенасочени компенсаторни мерки за подкрепа за личностно развитие на децата застрашени от отпадане, включително с осигуряване на алтернативни начини за доставяне на учебни материали и получаване на обратна връзка; активно включване в обучението на децата от разстояние в електронна среда от семейства с нисък социален статус.

За преодоляване на натрупаните пропуски в усвояването на учебното съдържание по учебните предмети от програмната система следва да се организира допълнително обучение за децата в риск от отпадане, както и прилагане на другите форми на обща и допълнителна подкрепа.

1. ЦЕЛИ

- Установяване на причините и прилагане на мерки за предотвратяване отсъствието на децата;
- Взаимодействие с родителите с цел мотивирането им за осигуряване на трайното присъствие на детето в детската градина.

2. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

- Извършване на посещения по домовете на децата в риск от отпадане, за които се установи, че отсъстват от детската градина без уважителни причини;
- Предлагане на мерки за обща и допълнителна подкрепа на децата в риск от отпадане в съответствие с държавния образователен стандарт за приобщаващо образование.

ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ОБУЧЕНИЕ И/ИЛИ ВЪЗПИТАНИЕ

1. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО В ДЕТСКАТА ГРАДИНА

Условията за възпитание и образование в ДГ „Първи юни“ са отлични, жизнената среда на децата отговаря на изискванията за безопасност, естетика и комфорт. Обзавеждането и интериорът на групите са съобразени с възрастовите и индивидуални потребности на децата. В групите са създадени оптимални условия за доминираща образователна дейност, набавени са познавателни книжки, помагала и пособия за подлежащите на задължително предучилищно образование деца.

Семейният и социален статус на родителите на записаните деца в детската градина не е добър, те неглежират образованието на децата си. Децата не са социализирани, но се обичат и остават приятели и след завършване на детската градина.

Разработена е Програма за предоставяне на равни възможности за обучение и/или възпитание и социализация на децата в ДГ „Първи юни“ в съответствие с рамкови европейски и национални документи и определените приоритети за развитие в сферата на предучилищното образование.

В тази програма определяме предоставянето на равни възможности, като крачка по пътя за постигане на крайната цел - създаване на приобщаващо общество, което да позволи на всички деца и възрастни, независимо от пол, възраст и етническа принадлежност, наличие или отсъствие на нарушения в развитието, или със заболявания да участват в живота на обществото и да имат своя принос, защото именно в такова общество различията се уважават и се ценят, а с

дискриминацията и предразсъдъците в ежедневиия живот и в дейността на институциите се води активна борба.

2. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

2.1. Гарантиране на достъп не само до образование, но и до осигуряване на смислово участие, постижения и успех, **осигуряване на приобщаващото образование за всички деца** в детската градина, независимо от техните силни или слаби страни в която и да било област, като те стават част от общността:

- ✓ подкрепя на самостоятелната активност на детето, с което да се подпомогне овладяването на важни житейски и социални умения;
- ✓ активно участие в образователния процес;
- ✓ вариативност при организацията на образованието и възпитанието;
- ✓ партньорски отношения с родителите.

2.2. Готовност и нагласа за промяна на детската градина, като система, за да отговори на нуждите на всяко дете за приобщаването - предлагане равни възможности за участие и научаване, като се зачита личният избор при усвояване на образователната програма и осигуряването на педагогическата подкрепа.

3. ДЕЙНОСТИ, ПРОИЗТИЧАЩИ ОТ ЦЕЛИТЕ

3.1. Формиране на устойчиви нагласи и мотивация за учене през целия живот чрез включването на детето в различни дейности.

3.2. Подбор на образователното съдържание въз основа на личностно значимия опит на децата и създаване на условия за емоционално преживяване в детската градина.

3.3. Създаване на условия и възможности за избор и включване в значими дейности, адресирани към индивидуалните потребности на децата (кътове, ателиета, дейности).

ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦА

„Приобщаване“ означава много повече и от „включване“. Приобщаващото образование предполага децата да са част от общността, да получават адекватна подкрепа да учат, да участват, да развиват пълния си потенциал, да се сближават с другите, да се чувстват приети и ценени и да преживяват успех в обучението и в живота. В тази стратегия определяме приобщаващото образование, като крачка по пътя за постигане на крайната цел - създаване на приобщаващо общество, което да позволи на всички деца, независимо от пол, възраст и етническа принадлежност, наличие или отсъствие на нарушения в развитието, или със

заболявания да участват в живота на обществото и да имат своя принос, защото именно в такова общество различията се уважават и се ценят, а с дискриминацията и предразсъдъците в ежедневиия живот и в дейността на институциите се води активна борба.

1. ЦЕЛИ:

1.1. Гарантиране на правото на всяко дете на достъп до детска градина и на правото му на качествено образование;

1.2. Гарантиране на достъпа на всяко дете до подкрепа за личностно развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности с оглед възможността за възникване на затруднения в процеса на обучението и приобщаването и на необходимостта от подходяща подкрепа;

1.3. Прилагане на диференцирани педагогически подходи в съответствие с интересите и стимулиращи мотивацията на детето, съобразени с възрастовите и социалните промени в живота му и адаптирани към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;

1.4. Приемане и зачитане на уникалността на всяко дете – индивидуалните потребности и възможности, личностните качества, знанията, уменията и интересите, на които образователната институция трябва да отговори по подходящ начин, така че детето да развие максимално своя потенциал;

1.5. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното образование, гаранции за които са създадените условия за обучение на всички деца заедно, независимо от трудностите и различията, които може да възникнат при ученето и научаването и при участието им в дейността на детската градина;

1.6. Сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование – детската градина, детето, семейството и общността;

1.7. Намалване на влиянието на социалните неравенства върху ученето и върху участието на децата в дейността на детската градина;

1.8. Нетърпимост към дискриминиращите нагласи и поведение и подготовка на децата за живот в приобщаващо общество;

Приобщаващото образование акцентира на идеята личността на детето да е в центъра на цялата система, да се формират общочовешки ценности, да се постигне ясна структурираност, системност и технологичност на всички етапи от образованието. Това е продиктувано от убедеността, че личностно развитие може да се осъществи само в такава културно-образователна среда, която е способна да поражда личностен смисъл, да стимулира процесите на саморазвитие, да създава пространство за свобода, творчество, самореализация и развитие. В приобщаващата детска градина се работи с убеждението, че разликите между хората са нещо нормално и че процесът на обучение следва да се приспособява към образователните потребности на всички деца. Педагогическите взаимодействия с децата трябва да се осъществяват в атмосфера на позитивно приемане на различието и създаване на условия за развиване на потенциала на всяко дете и насочване към практики, които могат да осмислят живота му при спазване на принципите за равенство, справедливост и индивидуален подход.

2. НЕОБХОДИМИ УСЛОВИЯ И СУБЕКТИ НА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА СТРАТЕГИЯТА

2.1. Културно-образователна среда за приобщаване

За осъществяването на успешно приобщаващо образование от съществено значение е оптималната организация, проектирането, създаването и поддържането на адекватна културно-образователна среда, която не само да осигурява емоционален комфорт на децата, но и да подкрепя и стимулира тяхното развитие. Културно-образователната среда е комплексно

понятие, изразяващо единството на културата и образованието като взаимно допълващи се аспекти на социалния живот. Оптималната приобщаваща образователна среда е архитектурно достъпна и наситена със специализирано оборудване и технически средства. Средата е източник за психично развитие за децата. Тя им влияе много по-силно и непосредствено, отколкото на възрастните, и може да изпълни своите функции, ако е достъпна, отговаря на потребностите им, разширява начините за познание на света и личностно развитие. Ето защо приобщаването изисква създаване на културно-образователно пространство като среда, способстваща за личностно развитие на детето и изпълнена с личностно значимо съдържание, пораждащо у учащите се личностен смисъл при ученето, творчество и позитивни житейски

перспективи. За правилното функциониране на детето в образователната среда не е достатъчно само интелектуална ориентация, необходимо е и съответно емоционално отношение към заобикалящите го явления, за да може да се ръководи от него при вземането на решения за

действие. Приобщаващата среда създава условия за учене заедно с другите, където учителите и децата са една общност, където детето е център на системата и постоянно се насърчава активното му участие в ученето. Такава среда е приятелска, тя прави детската градина привлекателна и дава възможност не само децата да се обучават ефективно, но и учителите се развиват професионално. Тя създава възможности всички да бъдат заедно, да изграждат отношения, да създават приятелства, независимо от различията между тях.

2.2. Педагогическите специалисти

В разнообразната палитра от фактори, обезпечаващи образователното приобщаване, съществена роля има и отношението на педагогическите специалисти към децата и готовността им чрез комплексни и координирани грижи да им оказват адекватна подкрепа за развитие на наличния им потенциал и за преодоляване на техните обучителни, психологични, социални и

физически затруднения. Образователната подкрепа е неразделна част от приобщаващия процес и първостепенно задължение на педагогическите специалисти, защото тя е насочена към преодоляване на негативното влияние на фактори в средата, които могат да възпрепятстват активното участие на децата и тяхното учене, научаване и развитие. Педагогическите специалисти трябва да намерят най-ефективните начини за позитивно общуване и подкрепа, така че децата с различни способности и начини за взаимодействие и учене да могат да се включват пълноценно в образователния процес, да разбират и да участват. Те следва да умеят да променят задачите и да проявяват гъвкавост, когато определени изисквания са трудни за

някои деца. Съвместното обучение на деца с различни способности и диференциацията на задачите са ключови инструменти за постигане качество на образованието на всички деца,

което изисква педагогическите специалисти да използват и развиват комбинации от творчески стратегии за обучение и сътрудничество, защото със своето професионално поведение задават модели на отношение, които неизбежно се възпроизвеждат от децата и непдагогическия персонал. Основни действащи лица на приобщаването в образованието са компетентните учители. Те са педагогически подготвени и професионално ангажирани да изпълняват политиката на държавата за превенция на изключването. Включването на всички деца в образованието следва да бъде водещо начало в работата на всеки учител, чиято първостепенна задача е да разпознава обучителните и поведенческите трудности на децата, да взаимодейства с тях на различни нива, така че те да разбират познавателното съдържание и да участват в

педагогическите взаимодействия. За тази цел учителите изследват потенциала на всяко дете, насочват го в положителна посока, създават условия, които улесняват обучението и допринасят за постигане на успех от обучаваните. Насочеността към развитие в приобщаващото образование изисква педагозите да владеят и използват методи за активно учене и позитивно взаимодействие с децата, да създават и поддържат благоприятна среда за образование чрез максимално използване на силните страни на детето и ресурсите на всички участници и фактори в културно образователното пространство. Това предполага педагозите да се запознаят с добри практики и работещи модели и технологии и да конструират свой собствен опит, като изпълняват отговорно функциите си в разпознаването и посрещането на индивидуалните образователни потребности на децата; да планират и работят в екип с другите професионалисти, да взаимодействат активно с местната общност. Това от своя страна налага своевременна и постоянна квалификация на учителите, повишаване на техния статут и стандарт на живот, активно съдействие и подкрепа за професионалното им развитие.

2.3. Технологии за осъществяване на приобщаващото образование.

За осъществяване на успешно приобщаващо образование всички педагогически специалисти следва да усвоят и развият нови стратегии и специфични технологии на педагогическо взаимодействие, основаващи се на хуманно-личностния, схоластичния, комуникативно-експресивния и креативния подход. Тези технологии на педагогическо

взаимодействие следва да отразяват най-дълбоката същност и ключовата дума на съвременното образование – развитието, предоставящо възможности за овладяване от всички деца на подходящи за възрастта ключови компетентности като критерий за качеството и ефективността на образованието. Технологиите на педагогическо взаимодействие, адекватни за приобщаващото предучилищно образование, следва едновременно да отразяват многообразието на социалния и природния свят и да позволяват нужната гъвкавост на използването им, което да се отразява върху формите, методите и средствата на обучение и да дадат възможност за участие на всички деца. В тези технологии активно да се използват разнообразни дейности и

форми на активност за децата, като ролеви игри, говорене, слушане, движение, пеене, рисуване, драматични игри и инсценировки, конструиране, разглеждане на книги и картини, аудио- или видеоматериали и компютри, разходки и др. Центрираното върху детето педагогическо взаимодействие изисква още да се разшири използването на практическите действия на децата, основани на личния им опит, да се акцентира върху съвместната им дейност, като тя постепенно се развива и обогатява. Посочените дейности следва да въвлечат емоционално децата и да превръщат процесите на общуване и на учене във вълнуващо и забавно

преживяване. Технологиите на педагогическо взаимодействие се разгръщат в интерактивна образователна среда, която да активизира всяко дете да се развива самостоятелно и във взаимодействие с другите. Те са мощен инструмент за утвърждаване на правата на човека и насърчаване на толерантност към различието, чрез тях могат да се преодоляват културни, етнически, религиозни и други различия. Включването в обща образователна среда на деца ментални, физически и сензорни затруднения изисква и специфични помощни средства, които им помагат да извършват ежедневни дейности и да решават учебни задачи. Помощните средства и технологии могат да бъдат от решаващо значение за приобщаването и на деца, невладеещи или слабо владеещи официалния език.

2.4. Сътрудничество със семейството

Приобщаващото образование е немислимо без създаването и укрепването на

двупосочни устойчиви връзки на образователната институция и семейството на основата на общия интерес за развитието на детето. Родителите са били и продължават да бъдат важна движеща сила за приобщаващото образование. Тяхното мнение следва да се зачита и уважава, тъй като те най-добре познават децата си и най-много искат децата им да бъдат приети от педагогическите специалисти и от връстниците си, да имат приятели и да водят нормален живот. Те имат право да бъдат информирани, да участват активно, да присъстват, винаги да знаят какво се случва с техните деца в детската градина и когато е необходимо, заедно с учителя да оказват подкрепа на нуждаещите се деца. В този план логично се налага изискването между родителите и педагогическите специалисти да има позитивни отношения, защото ефективно партньорство се случва, когато има сътрудничество, комуникация и най-вече доверие между родители и професионалисти. Най-добрите резултати в приобщаващото образование се постигат, когато семейството и образователната институция работят заедно. От особена важност е между детската градина и семействата да се приеме и утвърждава принципът на партньорство, да се подобри сътрудничеството между тях и да се разшири обхватът на участниците и дейностите, насочени към популяризиране на идеите на приобщаващото образование като адекватен отговор на правата на децата, ликвидиране на дискриминацията и изключването.

ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО

1. ИЗМЕРЕНИЯ НА НАСИЛИЕТО И ТОРМОЗА В СИСТЕМАТА НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

В България в официална употреба е дефиницията на понятието „насилие“, дадена в параграф 1, т. 1-5 от допълнителните разпоредби на Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето: „Насилие“ над дете е всеки акт на физическо, психическо или сексуално насилие, пренебрегване, търговска или друга експлоатация, водеща до действителна или вероятна вреда върху здравето, живота, развитието или достойнството на детето, което може да се осъществява в семейна, училищна и социална среда.

„Физическо насилие“ е причиняване на телесна повреда, включително причиняване на болка или страдание, без разстройство на здравето.

- „Психическо насилие“ са всички действия, които могат да имат вредно въздействие върху психичното здраве и развитие на детето, като подценяване,

подигравателно отношение, заплаха, дискриминация, отхвърляне или други форми на отрицателно отношение, както и неспособността на родителя, настойника, попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури подходяща подкрепяща среда.

- „Сексуално насилие“ е използването на дете за сексуално задоволяване. Сексуално насилие и злоупотреба над дете според определението на Световна здравна организация е участието на дете в сексуални действия, които той или тя не разбира напълно и за които не е в състояние да даде информирано съгласие, или за които детето не е подготвено от гледна точка на развитието си и не може да даде съгласие, или които са в нарушение на законите или социалните табу на обществото“.
- „Пренебрегване“ е неуспехът на родителя, настойника и попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури развитието на детето в една от следните области: здраве, образование, емоционално развитие, изхранване, осигуряване на дом и безопасност, когато е в състояние да го направи.

Насилието може да бъде от възрастен към дете, между деца и от дете към възрастен. Какво е тормоз? Тормозът е специфичен вид насилие сред децата и е сред най-неуловимите форми на агресивно поведение и насилие. Но не всеки акт на насилие е тормоз. Тормозът между връстници е групов феномен. Случаите на тормоз се извършват в групова среда, в

присъствието на други връстници и в отсъствието на възрастни. Тормозът, независимо от това как се упражнява, е много сериозно, оставящо травматични следи действие, защото тормозеният не може да се защити със собствени усилия. Тормозът не спира от само себе си, без външна намеса.

Проявите на тормоз най-общо могат да бъдат описани като:

- ✓ Физически тормоз, например, блъскане, щипане, разрушаване, удряне, нанасяне на болка, спъване, затваряне в някое помещение.
- ✓ Психически тормоз, например, подмятане, подиграване, закачане, обиди, омаловажаване, заплахи, изнудване, повреждане на личните вещи, кражба и хвърляне на вещи, заплашителни погледи, неприятелско следене; словесни изрази, които имат за цел да унижат и оскърбят детето на база раса, пол, религия, сексуалност, увреждане или друго, с което се подчертава различие от останалите. Когато е в група – под формата на изолиране, игнориране, изключване от групови дейности, избягване, одумване и разпространение на зловни слухове, натиск върху другите да не влизат в приятелски отношения с децата, обект на тормоз.
- ✓ Сексуален тормоз – представлява всяка форма на нежелано словесно, несловесно или физическо поведение със сексуален характер, имащо за цел или водещо до нахърняване на достойнството на лицето, и по-специално създаване на смущаваща, враждебна, деградираща (принизяваща), унизителна или обидна обстановка. Включва коментари за външността на някой, неподходящо докосване, бележки и надписи със сексуално съдържание и т.н. до по-екстремни форми на нападане и насилие.

Разлики между тормоз и закачки или игра между децата

По-голямата част от ситуациите на тормоз могат да бъдат овладени от учителите, а някои – от самите деца. Всяка намеса изисква внимателна преценка на ситуацията и нейната тежест. На първо място важно е да се разграничат случаите, когато не се касае за тормоз, а самоза игра или приятелско премерване на силите между децата. За целта е необходимо да се наблюдава поведението на децата, включително и на тези, които само присъстват без активно да участват. Ако се касае просто за приятелска игра, учителят може да се намеси, за да

предупреди децата да внимават да не се наранят. Ако обаче наблюдаваното поведение може да бъде определено като тормоз, е необходимо да се предприемат съответните стъпки, описани в механизма. Физическото насилие и тормоз са формите, които възрастните най-често забелязват и

затова често мерките за справяне обикновено са насочени именно към тях. Психическото насилие и тормоз по-трудно могат да бъдат установени, тъй като не са така видими, а и децата, от своя страна, нямат нагласата да споделят с възрастните за своите преживявания. Проблемът се задълбочава, когато психическото насилие и тормоз, като обидните думи и прякори, социалното изолиране и други се подценяват от възрастните и се считат за нормална част от процеса на социализация и израстване на децата. Ето защо е важно да се обърне внимание още при първите признаци за съществуването на насилие и тормоз. Разпознаването на насилие и тормоз включва следните физически и поведенчески признаци:

- различни по вид и цвят натъртвания, включително синини, постоянни или чести червени петна, включително от пръсти, насинени очи, следи от ухапване;

- неправдоподобни или объркани обяснения за травмите, включително едностранни отговори;

- безпокойство и крайности в поведението – от агресивност до пасивност;

- лоша представа за себе си – децата смятат, че са заслужили насилието;

- прекалена отстъпчивост на детето и оставяне без протест да се прави каквото и да било с него

- в аване на здравословното състояние, което включва прилошавания, главоболие,

л

о

ш

отпадналост;

- детето може да стане затворено и изолирано, да не желае да контактува с връстниците
- агресивно поведение и/или поведение, насочено към привличане на вниманието, упорито непослушание, самонараняване;
 - внезапни избухвания, които са необичайни за възрастта или за нивото на развитие на детето;
 - загуба на доверие, неучастие в общите занимания в детската градина, ниска самооценка;
- занемаряване (постоянно обличане на едни и същи дрехи или отказ да сменя косата си)
- психосоматични симптоми като болки в стомаха, главоболие, гадене и др., оплаква се, че сънува кошмари и сънят му е нарушен.

2. ОСНОВНИ ЦЕЛИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ИНТЕРВЕНЦИЯ НА НАСИЛИЕТО СА:

- 2.1. Да се създаде позитивна култура и климат в детската градина;
 - 2.2. Да се повиши осведомеността на всички участници в процеса на предучилищното образование, че насилието е неприемливо поведение;
 - 2.3. Да се разработи система за превенция, която създава условия за превантивна работа с групата и включва децата в образователни дейности, които да ги запознаят с различните форми на насилие и тормоз, да възпитават уважение и толерантност към различията, да развиват чувствителност към границите на другия, етика на взаимоотношенията, кое поведение е приемливо и кое – не, как да се реагира на неприемливо поведение, др.;
 - 2.4. Да се създаде система за интервенция като се разработят или разяснят съществуващи правила и процедури във връзка с всяка една проява на насилие и тормоз, вкл. по отношение на идентифициране и сигнализиране;
 - 2.5. Да се създаде система за предоставяне на подкрепа за пострадалите и въвлечените в ситуации на насилие и тормоз;
 - 2.6. Да се развие устойчива система за изграждане на капацитет у всички участници в образователния процес под формата на обучителни дейности, механизми за сътрудничество с други, външни за детската градина, служби, организации или институции, изграждане на ефективна система за дежурства и др.;
 - 2.7. Да се създават механизми за проследяване на ефективността от дейностите по превенция и интервенция.
3. Политиката за сигурна образователна среда следва да се базира и на следните **специфични принципи**:
- 3.1. Позитивна култура и климат, които:
 - Приемат различието и разнообразието и се базират на принципите на приобщаващото образование
 - Дават възможност за развитие на сигурна среда, в която децата открито споделят и обсъждат теми, свързани с насилието
 - 3.2. Въвеждане на образователни стратегии и дейности за превенция

- (вкл. мерки поинформиране), които:
 - Развиват емпатия и уважение сред децата
 - Ясно адресират агресивно поведение
 - Изграждат нулева толерантност към всички форми на насилие;
- 3.3. Системност и регулярност при вписване, изясняване и прилагане на мерки и последващи действия в случаи на насилие и тормоз;
- 3.4. Координация и последователни усилия от страна на институцията за изграждане на мрежа от взаимовръзки и взаимодействия за изграждане на по-сигурна среда;
- 3.5. Партньорство с родителите;
- 3.6. Непрекъсната оценка и проследяване на ефективността на цялостната политика за превенция и интервенция на насилие и тормоз.

Превенцията на насилие и тормоз включва комплекс от мерки, които имат за цел ограничаване и/или елиминиране на предпоставките и рисковите фактори, допринасящи за насилието. Превенцията поставя приоритет върху дейности на равнище група, например създаване на правила на отношения в групата, морално възстановяване на щета, тематични дискусии. Дискусиите са възможност в групата да се поставят за обсъждане въпроси, които вълнуват или смущават децата, като по този начин се създава пространство за мислене и отработване на агресията чрез говорене, разиграване на ситуации, тяхното обсъждане и съответно осмисляне и развиване на нови умения и модели за ненасилствени отношения и поведение.

4. Изготвяне на план за превенция и интервенция на насилието и тормоза

Планът за изпълнение се изготвя и реализира от координационния съвет и се утвърждава от директора с продължителност от една учебна година, като се актуализира в началото на

всяка учебна година. Планът включва описание на всички дейности по превенция и интервенция на ниво институция и ниво група. В плана са очертани срокове и отговорности по изпълнение на дейностите по превенция и интервенция.

Дейности по превенция на равнище институция

- Създаване/актуализиране на етичен кодекс на училищната общност, съгласно ЗПУО. Етичният кодекс на училищната общност включва всички участници в предучилищното образование.

- даване на единни училищни правила, които да станат част от Правилника за дейността на институцията. Този процес е на две стъпки:

- 1) Изработване на правила на поведение и ценности от всяка група;

- 2) Обобщаване на правилата на ниво институция и вписване в Правилника за дейността на институцията.

- Внасяне на промени в Правилника за дейността на институцията при необходимост.

- Запознаване на цялата училищна общност с определението, проявлението и последиците от насилието и тормоза.

- Подобряване на системата от дежурства с оглед недопускане на насилие и тормоз.

- Повишаване квалификацията на педагогическия персонал за работа с програмите, включително реализиране на специализирани обучения за определени категории от работещите в институциите на предучилищното образование за превенция и справяне с насилието и тормоза.

ПРЕВЕНЦИЯ НА РИСК ОТ РАННО ОТПАДАНЕ ОТ СИСТЕМАТА НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

1. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО

Непосещаването на детска градина води до възникването на обучителни затруднения в децата в детската градина, а след това и в училище, особено за децата от уязвимите групи, които могат да станат причина за преждевременното напускане на училище още в началните класове.

Анализът на данните на отсъствията показва пик на неизвинените отсъствия презпредходната година, поради поява на варицела и скарлатина. Децата масово се разболяха и месеци наред детската градина беше под карантина.

2. ЦЕЛИ

2.1. Разработване и изпълнение на комплекс от ефективни мерки и дейности за превенция и намаляване на риска от преждеременно напускане на децата.

2.2. Подобряване резултатите от обучението, осигуряване на подходяща образователна подкрепа за развитието на всяко дете.

Постигането на определените цели и очакваните резултати ще бъде наблюдавано и измерено чрез количествените индикатори към всяка конкретна мярка.

Недостатъчно високият обхват на децата в детска градина в етапа на ранното детско развитие повишава риска от затруднения при адаптирането им в училище. Формираните различия в условията на ранната социализация рефлектират върху процесите на вторичната (институционална) социализация на децата в процеса на обучението.

ФИНАНСОВО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ. ФИНАНСОВА ПОЛИТИКА

Финансовата политика на образователната институция представлява система от цели, принципи на управление и правила по отношение на бюджета, бюджетния процес и финансовите взаимоотношения с ПРБК, други организации, институции и лица.

При системата на делегиран бюджет в детската градина от 2017 г., на пръв поглед директорът има възможност да дефинира проблемите, да планира разходите и да следи за тяхното изпълнение, като отчита приоритетите на дейността и развитието на организацията. Това не означава, че финансовите възможности на делегирания бюджет са достатъчни за обезпечаване на всички финансови потребности и дейности на образователната институция. Ето защо директорът е длъжен да се съобразява с пределите на определения от първостепенния разпоредител с бюджетни кредити

бюджет на детската градина за всяка една финансова година, като търси оптималната му реализация, съобразно определените в настоящата стратегия приоритети.

Целите на детската градина включват заложените стратегически цели в Стратегията за развитие на ДГ „Първи юни“ и оперативните цели, определени в Годишен план за дейността и Стратегията за развитие на детската градина за периода 2023 - 2028 г.

1. **ОСНОВНА ЦЕЛ** на финансовата политика на Детска градина „Първи юни“, е поддържане на финансово състояние, гарантиращо постигане на заложените цели в съответствие със законните правомощия и управленската отговорност на директора.

Чрез прилаганата финансова политика директорът на учебното заведение осигурява ефективното бюджетиране и финансово управление чрез:

- ✓ Разбиране на целите, организацията и финансирането, основните процеси протичащи в организацията;
- ✓ Свързване на дългосрочното виждане за учебното заведение с конкретните цели и приоритети и осъществяване на многогодишно бюджетно планиране и подходящи решения за разпределение на средствата в подкрепа на тази визия;
- ✓ Познаването на механизмите за управление на бюджета за постигането на основната цел на учебното заведение;
- ✓ Постигане на единодействие и ефективна съвместна работа с персонала на учебното заведение;
- ✓ Търсене и отчитане на външни за учебното заведение, мнения и оценки за неговите функции, цели и задачи и за възможните пътища за по-доброто изпълнение на задачите при запазване на независимостта и финансирането;
- ✓ Отчитане на външното влияние и приспособяването към околната среда;
- ✓

Събиране и анализиране на надеждни данни за бюджетното планиране, програми, одит, преглед на изпълнението на поставените цели и бюджетни искания за решения за преразпределение на средствата;

- ✓ Използване на подходящи бюджетни инструменти и техники като средство за събиране на надеждна финансова обезпеченост;
- ✓ Водене на успешни преговори, постигане на консенсус, добра работа в екип и поддържане на отговорност и партньорство на базата на резултатите;
- ✓ Използване на съвременни информационни и комуникационни технологии и привличане на квалифицирани специалисти;
- ✓ Ефективен управленски контрол и отчетност на използването на държавните средства;
- ✓ Своевременен отговор на промени в потребностите на обучаваните по отношение на предоставяните услуги;
- ✓ Поддържане на стабилно финансово състояние, осигуряващо баланс между приходите и разходите.

Съгласно Закона за държавния бюджет на Република България /ЗДБРБ/, от 2017 г. Детска градина „Първи юни“, премина на Делегиран бюджет. С въвеждането на делегирания бюджет съществено се промениха и правомощията и отговорностите на директора и счетоводителя на детската градина.

Директорът на детската градина има право:

1. Да извършва компенсирани промени по плана на приходите и разходите, в т.ч. и по дейности, като уведомява за това първостепенния разпоредител с бюджетни кредити;
2. Да се разпорежда със средствата на детската градина;
3. Да определя индивидуалните възнаграждения, преподавателската натовареност и броя на децата в групи и съобразно нормите, определени в подзаконовите нормативни актове;
4. Самостоятелно да определя числеността на персонала, обезпечавайки прилагането на учебния план и съобразно утвърдения бюджет на детската градина.

Като третостепенен разпоредител с бюджетни кредити и самостоятелна банкова сметка, на детската градина се определя бюджет от първостепенния разпоредител с бюджетни кредити, за който се води самостоятелна счетоводна отчетност. Самостоятелността на детската градина се изразява като възможност да разпределя годишния си бюджет с рамка, определена от общинската комисия за разпределяне на бюджетните средства по „справедлива формула”, да се разпорежда с предоставените му средства, да решава как да ги използва, да провежда процедури по ЗОП и наредбата за малките обществени поръчки, да планира и разпределя собствените си приходи, да

извършва ремонти, да провежда мероприятия за повишаване на квалификацията на служителите, да сключва договори с външни изпълнители и други.

Делегирането е свързано с разширяване свободата на директора за вземане на решения при управлението и контрола на финансите на детската градина.

Заедно с правомощията, за директора на детската градина възникват и изисквания за придобиване на мениджърски, управленски, организационни и най-вече финансови познания и опит.

За ефективното планиране и икономичното изразходване на бюджетните средства важна роля играе контролът по тяхното управление. Той се извършва непосредствено при вземане на решения за разпределението, изплащането и отчитането на разходите, както и чрез създаване, въвеждане и функциониране на адекватна СФУК в детската градина. Директорът на детската градина засилва ролята и разширява обхватът на вътрешния контрол, който става важен елемент на бюджетния процес. Елементи на контрола са заложили както в процеса на съставяне на бюджета, така и на следващите фази – изпълнение и отчитане.

В детската градина е въведена система СФУК и е въведена процедура за съставяне, утвърждаване, изпълнение, изменение и отчитане на бюджета. СФУК в детската градина се актуализира ежегодно, а при промяна на нормативни документи – в кратки срокове след обнародване на промените. Финансовото обезпечаване на детската градина е в пряка връзка с постигане на най-високо качество на обучението.

Финансовото обезпечаване на детската градина има много аспекти, свързани с осигуряване на учебния процес, стопанската издръжка и др. Финансовото обезпечаване на детската градина се постига с:

- Делегирани средства
- Разработване и реализиране на проекти
- Целеви средства от Министерство на образованието по различни програми

- Дарения от спонсори
- Собствени средства за осъществяване на вътрешни текущи ремонти и естетизиране на помещения.

Значителна част от бюджетните разходи представляват трудовите разходи, в които освен месечни трудови възнаграждения влизат и осигуровките, платени годишни отпуски, СБКО,

допълнителни трудови възнаграждение, в т. ч. лекторски часове, за оценка на годишните резултати от дейността на педагогическия персонал и др.

Към стопанските разходи за издръжка на детската градина са плащанията за отопление, ел. енергия, вода, материали за поддръжка, сключени договори за обслужване техниката в детската градина, ремонти, застраховка на сградата и имуществото, командировки, разходи за закупуване на познавателни книжки, помагала, книги, абонамент, квалификации на персонала и др.

При разходване на бюджетните средства се спазват актуалните нормативни документи в областта на финансовото управление и контрол. В детската градина са изградени система за вътрешно финансово управление и контрол, счетоводство и отчетност на финансовите средства, текущ, месечен, тримесечен и годишен мониторинг.

В ДГ „Първи юни” е създаден устойчив модел за качествено възпитание и образование, чрез не принудено съчетаване ценностите на детето. Децата да могат много повече от това – да наблюдават, запомнят и възпроизвеждат. Искаме да мислят, действат, експериментират. Искаме да сме образователна среда провокираща активност, изпълнена с креативно съдържание.

Детското заведение изгражда своя облик, търсейки хармония между:

1. Образователна общност, работеща като екип на всички нива.
2. Учителски екип, съставен от специалисти с дългогодишен опит и доказана практика.
3. Родители, активно включени в процеса на възпитание.

ДГ „Първи юни” се осъществява активна образователна политика с европейско измерение, съответстваща на динамиката на утрешния ден.

ПРОГРАМНА СИСТЕМА

на ДГ „ПЪРВИ ЮНИ”

ПРОГРАМНАТА СИСТЕМА е цялостна концепция за развитие на детето и придобиване на компетентности по всяко образователно направление, чрез подходи и форми на педагогическо взаимодействие, които са в съответствие със Закона за предучилищното и училищното образование (2016 г.) и Наредба № 5 и Държавните образователни стандарти за предучилищното образование – ДОС (2016 г.).

1. Програмната система е подчинени на обща цел и е част от стратегията за развитието на детската градина.

2. Настоящата програмна система е разработена в съответствие с разпоредбите на чл. 29, ал.4 от Наредба №5/ 03.06.2016г за предучилищното образование.

ЦЕЛ

Целта на програмната система на ДГ „Първи юни” е образование, възпитание и социализация на децата, осъществявано чрез всички направления по ДОС за предучилищното образование и постигане на екологична култура и здраве, чрез завишен брой на основните форми – ситуациите по физическа култура и околна среда.

ПОДЦЕЛИ

Спецификата на ДГ „Първи юни” се обосновава на високия процент деца невладеещи книжовен български език. Това налага следните **специфични цели**:

1. Равен достъп до качествено образование на всяко дете.
2. Повишаване на езиковите компетентности по БЕЛ, чрез завишаване броя на ситуациите и допълнителна работа по проекти.
3. Прилагане на метода на Джъмп Мат по математика в подготвителните групи- за придобиване на компетентности, необходими за успешната личностна реализация на детето.

ПОДХОДИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

1. Хуманно- личностен подход-детето е в центъра на педагогическото взаимодействие
2. Игрови подход- създаване на условия на учене чрез игра
3. Синергичен подход- съвместно действие между дете и учител
4. Конструктивистки подход- учене чрез правене
5. Холистичен - от всичко по малко
6. Рефлексивен подход- осмисляне и осъзнаване на дейностите
7. Включване на семейството, като партньор на ДГ

ФОРМИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Педагогическото взаимодействие в предучилищното образование се организира в основна и в допълнителни форми.

1. Основна форма е педагогическата ситуация, която протича предимно под формата на **игра**. Тя се реализира само в учебно време /15.09- 31.05. /- 36 седмици в годината.

2. Допълнителни форми- те се реализират във всички възрастови групи- в учебно и неучебно време. В допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се разширяват и усъвършенстват отделни компетентности, които допринасят за личностното развитие и за разнообразяване на живота на детето. Допълнителните форми не се планират предварително, тъй като те се провеждат според конкретната ситуация и са мобилни.

Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие:

1. Ролеви игри
2. Подвижни игри
3. Дидактични игри
4. Състезателни игри
5. Щафетни игри
6. Разходки и игри на открито
7. Драматизации
8. Празници и развлечения
9. Занимания по интереси

Брой педагогически ситуации по групи

ОН	I вг 2-4г.	II вг 4-5г.	III вг 5-6г.	IV вг 6-7г.
БЕЛ	2	3	3	4
Математика	2	2	3	3
Околен свят	1	2	3	3
Музика	2	2	2	2
Изобразително из.	2	2	2	2
Физическа култ.	3	3	3	3
Конструиране и технологии	1	2	2	2
Общо:	13	16	18	19

Допълнителни компетентности по проект 5

Забележка:

1. Учебната година започва на 15 септември и завършва на 31 май. Броят на учебните седмици е 36.
2. Продължителността на педагогическите ситуации е 15 -20 мин. за първа и втора група и 30 – 40 мин за трета и четвърта възрастови групи.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ ПЕДАГОГИЧЕСКИ ФОРМИ ИЗВЪН ДОС, които надграждат компетентностите на детето

Те ще се осигуряват и включват в работата на Детската градина, по предварително направено проучване сред родителите на желанията им, както и според наклонностите и заложбите на децата:

- ✓ Английски език
- ✓ Народни танци
- ✓ Изобразително изкуство

Съотношението на основните и допълнителни форми е 40%- 60%.

В целодневната организация в учебното време се редуват основна и допълнителни, а в неучебното време само допълнителни форми на педагогическо взаимодействие. Учителите в групата определят редуването на формите на педагогическо взаимодействие и организират деня на детето в предучилищното образование. Конкретното разпределяне на педагогическите ситуации по образователни направления се осъществява в седмично разпределение.

Методи за проследяване постиженията и резултатите на децата

Проследяването на постиженията на децата във всяка възрастова група се определят от учителя в съответствие с очакваните резултати от възпитанието, обучението и социализацията на децата за всяка възрастова група по образователните направления. Проследяването на резултатите от постиженията на детето се осъществява от учителите на съответната група в началото и края на учебната годината.

Резултатите от проследяването на постиженията на детето се вписват в дневника на групата на три нива: **не се справя, трудно се справя и справя се.**

Методите са:

Наблюдение, диалог, измерване на физическа дееспособност, диагностични тестове, индивидуални анкети, постижения по ДОС и др.

Механизъм на взаимодействие между участниците в предучилищното образование

Участници в образователния процес са децата, учителите, директора, непедagogическия персонал, родителите, както и други педагогически специалисти.

1. Мерки за създаване на условия и предпоставки за отговорно отношение на семейството в живота на групата в училището:

- 1.1 Наличен Обществен съвет
- 1.2 Индивидуални срещи в удобно за двете страни време.
- 1.3. Родителски срещи.
- 1.4. Създаване на „Училище за родителите”- с цел повишаване на педагогическите компетенции
- 1.5. Иновативни форми на взаимодействие (тренинги, презентации, практикуми, работилници, индивидуални срещи, консултации)
- 1.6. Участие в открити педагогически практики
- 1.7. Участие в живота на ДГ- като доброволци за обогатяване на материалната база, поддържане, реновиране, украса на занималните, тържества, проекти на групата.

- 1.8. Непрекъснат контакт и информиране на родителите за развитието на детето
2. Взаимодействие с НУ
3. Координация и сътрудничество с дирекция „Социално подпомагане“, отдел „Закрила на детето”
4. Дейности и сътрудничество с Читалище, Клуб на пенсионера, здравни заведения и др. организации имащи отношение с образованието.

Очаквани резултати при реализиране на програмната система:

1. Постигане целта на образователния процес в предучилищна възраст, личностно и общо психично развитие на детето, чрез неговата индивидуална и групова игрова и познавателна дейност;
2. Ефективно сътрудничество между детската градина и родителите в процеса на възпитание, социализация и обучение на децата;
3. Оптимални взаимодействия между детската градина и други педагогически специалисти и институциите, подпомагащи дейностите на детската градина.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ НА СТРАТЕГИЯТА:

Реализирането на целите на настоящата стратегия се очаква да доведе до:

1. . Създаване на емоционален комфорт и подходящ микроклимат в групите и в ДГ „Първи юни” като цяло, което да допринесе за активното социално-личностно развитие и израстване на децата;
2. Постигане на високо творческо развитие и мотивация за работа на служителите чрез използване на нови педагогически технологии на взаимодействие и приложение на педагогическото майсторство и енергия в реална форма;
- 3 Развитие и обогатяване на материалната база в детското заведение;.
4. Поддържане на постоянен стремеж за усъвършенстване на учебно-възпитателната работа за успешно покриване на ДОС от децата от всички възрастови групи.
5. Гарантиране на пълноценна готовност на децата за училище и създаване на условия бързата им и успешна интеграция;
6. Чрез осъществяване на постоянна информираност и сътрудничество с родителите да се засилят обединяващите и позитивно насочените функции на партнирането, да се постигне създаване на общност – деца, учители, родители, чрез ползотворното взаимодействие на която да бъдат постигнати целите, поставени в настоящата стратегия.
7. Утвърждаване многоликия образ на работата в предучилищната система.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За оптималното организиране живота на децата в детското заведение е много важно да се осигурят условия за пълноценно водене на възпитателно-образователния процес: добра битова среда и добър микроклимат в колектива. В центъра на всичко трябва да бъде **Детето** с неговите индивидуални особености и възможности, с творческите му заложби и лични интереси. За динамичното овладяване на знанията и уменията и пълноценната бъдеща реализация в гражданското общество е необходима система от

целенасочени педагогически въздействия, адекватни методи и подходящи стимули, които постоянно да се променят и адаптират към динамичните общественоекономически характеристики на съвременното ни.

Ето защо тази СТРАТЕГИЯ е отворена система. Тя подлежи на промени, ревизиране и актуализиране, както в общественоекономически и социален, така и в научен аспект. Но тези промени няма да променят радикално основните идеи и началния замисъл, вложен в нея.

Стратегията за развитието на детската градина се актуализира в следните случаи:

- началото на всяка учена година, след анализ на постигнатото до момента;
- в случай на промени в организацията на дейността на детското заведение;
- при промяна на нормативната база в образованието, отнасящи се до педучилищното образование.

На основата на тази стратегия всяка година се разработва годишен план за дейността на детската градина, с посочени конкретните отговорници и срокове за изпълнение.

Стратегията за развитие на ДГ «Първи юни» с. Бутан е приета на заседание на Педагогическия съвет – Протокол № 2/ 13.09.2024 г. и е утвърдена със Заповед № 4 / 16.09. 2024 г. на директора на детската градина.